

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

Nr. 04/842 din 26.05.2026

Cancelaria de Stat
acte@gov.md
dumitrita.certan@gov.md

Consiliul pentru egalitate, în temeiul art. 12 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și pct. 21 lit. b) din Legea nr. 298/2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate, a examinat *proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (promovarea eticii profesionale și modernizarea sistemului de management al resurselor umane în administrația publică centrală) (număr unic 443/CS/2026)* și comunică următoarele.

Consiliul notează că, la Art. IV, autorul proiectului propune o serie de modificări la Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

1. În această privință, Consiliul relevă că, la pct. 2, se propune o nouă redacție a art. 5 din Legea nr. 158/2008, astfel încât, în redacția propusă, sunt excluse atât principiul egalității, cât și cel al nondiscriminării. În acest context, Consiliul menționează că potrivit Codului bunei conduite administrative, adoptat de Comisia Europeană la 13 septembrie 2000, unul din principiile care ghidează conduita administrativă a serviciilor Comisiei este principiul nediscriminării și egalității de tratament¹. De asemenea, Consiliul subliniază că principiile egalității și nediscriminării constituie valori fundamentale ale serviciului public european și ale administrației publice moderne, fiind consacrate atât în dreptul Uniunii Europene, cât și în cadrul normativ național. Excluderea expresă a acestor principii din art. 5 al Legii nr. 158/2008 poate crea aparența diminuării standardelor de protecție împotriva discriminării în cadrul raporturilor de serviciu și poate afecta coerența cadrului normativ în materie de egalitate.

Totodată, Consiliul reiterează că principiul egalității și al nediscriminării este consacrat de Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, precum și de art. 16 din Constituția Republicii Moldova, care garantează egalitatea tuturor persoanelor în fața legii și a autorităților publice.

În acest sens, **Consiliul recomandă completarea textului art. 5 propus în proiect cu principiul egalității și principiul nediscriminării.**

2. De asemenea, Consiliul notează că, la pct. 4, se propune modificarea art. 20 alin. (4) din Legea nr. 158/2008, după cum urmează: „(4) Este interzisă orice discriminare în privința funcționarilor publici pe criterii ce țin de rasă, culoare a pielii, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere, domiciliu, apartenență sau activitate sindicală sau orice alt criteriu nelegate de calitățile sale profesionale.” Astfel, Consiliul observă că prevederea citată enumeră o serie de criterii protejate de discriminare.

¹ https://commission.europa.eu/about/service-standards-and-principles/ethics-and-good-administration/good-administration/code-good-administrative-behaviour-and-complaints_ro

Totodată, Consiliul notează potrivit art. 1 alin. (1) al Legii nr. 121/2012, prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității se realizează fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu. De asemenea, Consiliul atenționează că lista criteriilor prevăzute de Legea nr. 121/2012 ar putea fi extinsă ulterior, iar trimiterea la legea respectivă ar evita necesitatea modificărilor repetate ale Legii nr. 158/2018.

Prin urmare, în vederea asigurării coerenței cadrului normativ și în conformitate cu prevederile art. 55 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, **Consiliul recomandă reformularea art. 20 alin. (4) din Legea nr. 158/2008, prin trimiterea expresă la criteriile prevăzute de Legea nr. 121/2012.**

3. La analiza textului propus pentru completarea Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Consiliul reține că formularea din cuprinsul noului articol 24 alineatul (1) instituie o obligație cu caracter general și uniform de prezentare a declarației de avere și interese personale „în condițiile legii”. Această trimitere directă la cadrul legislativ special guvernat de Legea nr. 133/2016 implică faptul că toți funcționarii publici, fără excepție, trebuie să își execute această îndatorire exclusiv prin intermediul platformei electronice, o procedură condiționată tehnic de deținerea unei semnături electronice bazate pe numărul de identificare de stat (IDNP).

Această abordare generează însă o contradicție juridică chiar în raport cu obiectivele declarate ale proiectului de lege. În timp ce preambulul actului normativ invocă în mod expres armonizarea legislației naționale cu Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000, soluția normativă propusă la articolul 24 contravine pilonilor centrali ai acestei directive europene. Conform articolului 3 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2000/78/CE, domeniul de aplicare al acesteia include în mod obligatoriu sectorul public, acoperind toate condițiile de muncă și de încadrare în muncă, inclusiv condițiile de concediere. Obligația de declarare a averii constituie o condiție intrinsecă de menținere în funcția publică, iar neîndeplinirea ei atrage sancțiuni disciplinare severe, mergând până la eliberarea din funcție.

Prin urmare, incidența articolului 2 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2000/78/CE devine pe deplin aplicabilă în speță. Această normă definește discriminarea indirectă ca fiind situația în care o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră dezavantajează în mod special persoanele de o anumită religie sau convingere, în raport cu alte persoane. Cerința uniformă de utilizare a sistemului electronic reprezintă exact o astfel de practică aparent neutră. În mod concret, ea plasează într-un dezavantaj major funcționarii publici care au renunțat la IDNP din considerente religioase și care dețin doar acte de identitate provizorii.

În conformitate cu testul justificării obiective și rezonabile impus de directivă, un efect prejudiciabil nu constituie discriminare doar dacă este justificat în mod obiectiv de un scop legitim, iar mijloacele de realizare a acestui scop sunt adecvate și necesare. Consiliul subliniază că, deși combaterea corupției și asigurarea transparenței în sectorul public reprezintă, fără îndoială, un scop legitim, impunerea unui canal unic și exclusiv electronic de depunere nu trece testul proporționalității. Obiectivul integrității poate fi atins cu aceeași eficiență prin metode alternative de colectare și procesare a datelor cum ar fi depunerea pe suport de hârtie a declarației, fără a sili funcționarul public să aleagă între libertatea sa de conștiință și pierderea statutului profesional. Omiterea unei astfel de clauze de acomodare rezonabilă în textul articolului 24 transpune eronat Directiva 2000/78/CE și validează o situație de discriminare, care deja a fost sancționată de Consiliu în cauza nr. 30/25, transformând o exigență tehnică într-o barieră discriminatorie de menținere în funcția publică.

În acest context, **Consiliul propune completarea alin.(1) art. 24 din Legea nr. 158/2008 și art. 7 alin.(1) din Legea nr. 133/2016 cu textul „Pentru funcționarii publici care din motive religioase au renunțat la numărul de identificare de stat (IDNP) și au un buletin provizoriu, autoritățile competente vor asigura**

posibilitatea depunerii declarației prin mecanisme alternative, inclusiv pe suport de hârtie.”.

4. În continuare, Consiliul observă că, la art. 24 alin. (2), sintagma „regimul juridic” este repetată fără o necesitate evidentă, astfel, se impune verificarea și, după caz, reformularea textului.
5. Consiliul notează că, la Art. IX, autorul proiectului propune modificări la Legea nr. 155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice. În Nota de fundamentare, la rubrica Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, se menționează că prin modificările propuse la Legea nr. 155/2011, se urmărește, inclusiv, uniformizarea listei limbilor de circulație internațională pe care trebuie să le posede titularii unor funcții publice la cele utilizate de organismele Uniunii Europene (engleza și franceza).

Potrivit proiectului se propune excluderea din art. 4 al Legii nr. 155/2011 a textului „germană, spaniolă, italiană”. Consiliul notează că Uniunea Europeană se caracterizează prin diversitatea sa culturală și lingvistică, iar limbile vorbite în țările UE reprezintă o componentă esențială a patrimoniului său cultural. Iată de ce UE sprijină multilingvismul în programele sale și în activitatea instituțiilor europene².

În acest context, **Consiliul consideră oportună revizuirea Clasificatorului unic al funcțiilor publice și indicarea expresă, ca cerință minimă, a limbii engleze și/sau franceză pentru funcțiile care presupun utilizarea acestora în activitatea curentă.** Totodată, recomandăm menținerea, după caz, a cerinței de cunoaștere a unei limbi de circulație internațională (listă extinsă), în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și specificul funcției.

Președinte

Ian FELDMAN

Ex: Direcția politici nediscriminare
Tel: 022 221 030

² https://commission.europa.eu/about/service-standards-and-principles/commissions-use-languages_ro